

Lüüne Elu

L A A N E M A A H A A L E K A N D J A

OKSIKNUMBER 6 SENTI

„Lüüne Elu“ ilmub kolm korda nädalas, igal esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel

Väljaandja K. N. B. „Kaja“
Vastutav toimetaja
Aleksander Tõnisson.

Toimetuse ja talituse: Haapsalus, Suur-Lossi 43, pk 11, telef 1.76
Toimetaja kodune telefon 1.64.
Toimetaja kätetundid kl 11—1
Talitus avatud kl. 1/29 st homm kuni kella 3 ni p. l.

Andr kirjavahetuseks: „Lüüne Elu“
Haapsalus, Suur-Lossi 43.

Kuulutuslühendid:
1 mm 1 veerul 1 leheküljel ja tekstis 15 senti. Tekstis tekstil kirjaga 18 senti ja kuulutuslühendil 8 senti

Addressi muutmine 25 senti.

„Lüüne Elu“ tellimishinnad:	
1 kuud	Kr 0.65
3 kuud	1.90
6 kuud	3.60
12 kuud	7.—
„Lüüne Elu“ koos „Tallinna Postiga“:	
3 kuud	Kr. 2.35
6 kuud	4.60
12 kuud	8.80
„Lüüne Elu“ koos „Eesti Talu“ga“:	
3 kuud	Kr. 2.15
6 kuud	4.10
12 kuud	7.90
„Lüüne Elu“ koos „Tõusev Noorus“ga“:	
3 kuud	Kr. 2.20
6 kuud	4.20
12 kuud	8.20
„Lüüne Elu“ koos „Eesti Talu“ ja „Tõusev Noorus“ga“:	
3 kuud	Kr. 2.50
6 kuud	4.70
12 kuud	9.10

Nr. 72. Haapsalus, reedel 21. juunil 1940. a. 13. aastakäik.

Vab. President K. Päts võttis vastu Nõuk. Liidu ülemnõukogu juhatusliikme A. Zhdanovi, kes saabus kolmapäeval Tallinna.

Kolmapäeval, 19. juunil kell 8.00 hommikul saabus rongil Tallinna Nõukogude Liidu ülemnõukogu juhatusliige A. A. Zhdanov Nõukogude Liidu Tallinna saadiku K. N. Nikitini saatel. Jaamas olid A. A. Zhdanovit vastu võtmas välisminister prof. A. Piip, Eesti Moskva saadik A. Rei, protokolliülem A. Tuldava ja Vabariigi Presidendi vanem käsundusohvitser kolonel H. Grabbi.

Nõukogude Liidu sõjaväejuhtidest olid vastu võtmas Leningradi sõjaväeringkonna ülem armeekindral Meretskov, punaarmee Balti laevastiku juhataja aseadmiral Tributs, kindralleitnant Tjurin ja teised sõjaväelised ja poliitilised juhid ja tegelased.

Samal päeval kell 13.00 tegi N. S. V. Liidu ülemnõukogu presiidiumi liige A. Zhdanov külaskäigu Vabariigi presidendile K. Pätsile.

A. A. ZHDANOV,
Nõukogude Liidu ülemnõukogu juhatusliige.

ARMEEKINDRAL MERETSKOV,
Leningradi sõjaväeringkonna ülem.

Briti õhurünnakuid Saksamaal.

ETA. London, 21. juunil.
(Reuter.) Briti õhuväeüksused teatasid: Oled vastu neljapäeva olid pommitusemärgideks sõjamoonahtased, bensiinipuhastustehased, sillad, sorteerimisjaamad, sõjamoonahtad ja aerodroomid. Vaatamata õhujõu intensiivsele tulele rünnati eesmärgi, mis asuvad laialdasel piirkonnas. Ründatud eesmärgid asusid Lüüne, Hammis, Belfeldis, Münchenis, Dürenis, Schwertes, Euskirchenis, München Gladbachis, Hambornis, Emmerichis, Hamburgis, Brunsbüttelis. Üks meile lennuk ei pöördunud tagasi. Tõttades koos rannakaitseüksustega merelennukid ründasid sõjalisi kaubalaadusid Ijmuidenis ja Scheveningenis ning Borkumi aerodroomi. Kõigis kolmes kohas tekitati tulikahjusid. Samuti tabati silda Texellil. Neljapäeva hommikul Hurricane-lennukite eskadrill ründas suurt arvu vaenlase lennukeid, mis olid reostatud Rouen-Boosil aerodroomil. Neli vaenlase lennukit süüdati põlema ja paljusid teisi vigastati kuulipildujatega. Pärastlõunal Blenheim-lennukite eskadrill lendas sama aerodroomi kohale ja tekitas uusi kahjusid. Kaks rünnakut teostatati ilma kaotusteta.

Seisukord Lähis-Idas lahtine.

ETA. Ankara, 20. juunil.
(Reuter.) Seisukord Lähis-Idas püsib äärmiselt lahtisena ja on ebaloendoline, et Türgi esineks kindla seletusega oma hoiaku kohta. Ühe seiskorra kõigi kiilgi uuritakse hoolikalt. Poliitilises ringkonnas arvatakse üldiselt, et Süüria ei loobu tõenäoliselt oma vastupanu-hoiakust kallaletungile ja on raske arvata, kuidas võiks Türgi nõustuda ilma reaktsioonita ühe teljelise liitumisele tema lõunapiiril. Saksa suursaadik von Papen olevat kinnitanud hiljuti Türgile, et teljel ei ole mingit kavatsust tungida sinna piirkonda. Vaatamata sellele Türgi loobub vaevalt vajalike abinõude tarvituselevõtmisest oma riigikaitseks.

Kuuldub, et Süüria ja Türgi võimude vahel on juba käimas nõupidamised, et selgitada Süüria seisundit tulevikus. See küsimus huvitab loomulikult väga Türgi valitsust, kes oli eile õhtul uuesti koos nõu pidamas.

Türgi-Rumeenia majanduslepe.

ETA. Bukarest, 20. juunil.
(DNB.) Väliskaubanduse minister Christu võttis eile vastu Türgi suursaadiku, kellega ta kirjutas alla Rumeenia-Türgi majanduslepele lisaprotokollile. See lisaprotokoll käib rea kaupade vahetamise kohta Ent Rumeenia-Türgi majanduslähikäikimisi jätkatakse veel uute kaubakontingentide kindlaksmääramiseks.

Roosevelt moodustab koondusvalitsuse.

ETA. Washington, 20. juunil.
(Reuter.) President Roosevelt on astumas samme koalitsioonivalitsuse moodustamiseks. Neljapäeval ta esitas senatile kinnitamiseks kolonel Frank Knoxi nimetamise mereministriks ja Stimsoni nimetamise sõjaministriks. Olgu tähendatud, et president Hooveri ajal Stimson oli välisministriks.

Valgest Majast seletati, et ühenduses senatile esitatud ettepanekutega kolonel Knox'i ja Stimsoni nimetamiseks valitsusse teatatakse, et senine sõjaminister Woodring on lahkunud ametist, kuid tema lahkumispalve on niivõrd isikliku iseloomuga, et selle teksti ei avaldata, nagu see tavaliselt on kombeks. Tema asemel saab sõjaministriks endine välisminister Stimson. Kolonel Knox saab mereministriks Charles Edison järglasena, kelle lahkumispalve võeti Rooseveltilt poolt vastu juba 4. juunil.

Cripps käis Moskvas Lozovski jutul.

ETA. Moskva, 21. juunil.
(Reuter.) Briti suursaadik sir Stafford Cripps võeti neljapäeva õhtul vastu N. Liidu väliskomisjari abi Lozovski poolt.

Soome komisjon uuris lennuõnnetust.

ETA. Helsingi, 20. juunil.
(DNB.) Teedeministri poolt loodud komisjon raske lennuõnnetuse uurimiseks Tallinn-Helsingi liinil lõpetas kolmapäeva õhtul oma aruande ja esitas selle ministerruumile.

Läti uus valitsus moodustatud.

ETA. Riia, 20. juunil.
(Leta.) Riigipresident Karlis Ulmanise sekretariaat teatab ametlikult Läti uue valitsuse koosseisu, mis on järgmine:

Peaminister ja ajutine välisminister professor August Kirchensteins, sõjaminister kindral Robert Dambitis, siseminister Willis Lacis (kirjanik), avalike asjade minister Peter Blaus (ajakirjanik), hoolekandeminister ja ajutine haridusminister Julijs Lacis (ajakirjanik), kohtuminister ja ajutine rahaminister Juris Paberzs (jurist), teedeminister insener Janis Jagars, siseministri abi ja poliitilise politsei ülem Vikentij Latskovskis. Vägede juhatajaks on nimetatud kindral Robert Klavins.

Uue valitsuse esimene koosolek peetakse neljapäeva õhtul.

N. Liidu piirikomisjon teel Berliini.

ETA. Moskva, 20. juunil.
(DNB.) N. Liidu piirikomisjoni liikmed eesotsas väliskomisjari abi osakonnajuhil Aleksandroviga ja kolonel Leontjeviga alustasid täna õhtul sõitu Berliini, et seal osa võtta läbirääkimistest Saksa-N. Liidu piirilepingu üle.

Lavrentjev asus Bukarestis ametisse.

ETA. Bukarest, 20. juunil.
(DNB.) N. Liidu uus saadik Bukarestis Lavrentjev saabus täna ennelõunal Moskvas tulles siia ja asus oma kohuste täitmisele.

Ford toodab sõjamaterjali ainult riigikaitseks.

ETA. New York, 20. juunil.
(DNB.) „Associated Press“ teatel Detroitist seletas tuntud autotööstur Henry Ford kolmapäeval, et tema tehased toodavad sõjamaterjali ainult USA riigikaitseks ja et mingeid relvastustehinguid ei tehta Briti või mõne teise välismaa valitsusega. Kui Ford mõne aja eest teatas, et tema tehased võivad teatavalt tingimustel toota 1000 lennukit päevas, ta tegi seda selgitamusega, et neid kasutatakse ainult riigikaitse otstarbeks.

N. Liidu väeosade saabumine Eesti suurematesse keskustesse.

ETA. Tallinn, 20. juunil.
(TASS.) Punaarmee motoriseeritud üksused saabusid 19. juunil Eesti suuretesse tööstuskeskustesse Tartus ja Pärnus. Nende linnade elanikud tervitasid sõbralikult punaarmeele. Kõigi Eesti linnade elanikud, kuhu on saabunud N. Liidu vägesid, on osutanud suurimat tähelepanu punaarmeele ja nende juhtidele. Nii rõhutab „Rahvaleht“ seda erandlikku soojust, millega Eesti rahvas tervitas punaarmee üksuste saabumist Eestisse. Leht kirjutab muuseas: „Meie rahvas kohtles N. Liidu vägesid rahulikult ja sõbralikult. See sõbralik hoiak areneb ka veel tulevikus.“ Tallinnas ja

teistes Eesti keskustes tekitas punaarmee saabumine enneolematul eelvust. Tallinnas kogunes paljude kohtades sadu inimesi tänavale. Nad tervitasid südamliselt punaarmeele ja lihtsalt külvadid neid üle küsimustega. Rahvas kogunes hulgana ümber tankide ja nad astusid elavasse kõnelusse punaarmeele. Tosinale kaup inimesed, kohati üksteist katkestades, väljendasid oma tundeid ja soove. Teatage Moskvasse, et me oleme sügavalt tänulikud meie sõjast päästmise eest ja viige tervisi Stalinile ja Molotovile, seletasid inimesed. Paljud punaarmee väeüksused on asunud Tallinnas õppustele.

N. Liidu väejuhid Tallinnas.

Armeekindral Meretskov ja aseadmiral Tributs Sõjavägede Ülemjuhataja kindr. J. Laidoneri juures

Sõjavägede Ülemjuhatajat kindral J. Laidoneri külastasid kesknädalal tema tööruumes Nõukogude Liidu Leningradi sõjaväeringkonna ülem armeekindral Meretskov ja punaarmee Balti laevastiku ülem aseadmiral Tributs, kes viibivad praegu Eestis täiendavate Nõukogude Liidu vägede sissetuleku puhul. Neid saatis Nõukogude Liidu sõjaväeline esindaja Eestis polkovnik Tsukanov.

Õhtul Sõjavägede Ülemjuhataja kindral J. Laidoner andis külaliste auks Ohvitseride Keskkogu kasiinos õhtueine, millest peale ülalnimetatute võttis osa ka teisi kõrgemaid Nõukogude Liidu ja Eesti sõjavägede juhte.

Laevaliiklemine Eesti rannikul jälle täies ulatuses avatud.

Pärast mõnepäevast laevaliiklemise osalist seisakut, mis oli tingitud eriolukorrast merel, avati laevaliiklemine eile, 20. juuni hommikul täies ulatuses kogu Eesti rannikul.

Üllatus Washingtonis.

(Reuter.) Kolonel Knoxi ja Stimsoni nimetamine valitsusse on tekitanud Washingtonis üllatust, kutsudes esile elavaid kommentaare. Need nimetamised toimuvad vaid neli päeva enne vahariiklaste presidendikandidaadi valimist. Siinsed poliitilised vaatlajad on arvamusel, et president Roosevelt on vaevalt tekitanud suuremat poliitilist sensatsiooni, kui kolonel Knoxi ja Stimsoni nimetamisega valitsusliikmeiks. Stimson teatab juba pikemat aega Hulli välispoliitikat. Kolonel Knox oli omal ajal president Roosevelti vastane, seda eriti sisepoliitilistes küsimustes. Roosevelti valitsuse vastased seletavad, et eelpool mainitud nimetamised tähendavad sõjaringkonna loomist ja suur samm edasi konfliktist osavõtu poole.

Prantsuse vaerahudelegatsioon teatati Saksa valitsusele.

Petaín ütleb, et läbirääkimisi peetakse auga.

ETA. Berliin, 20. juunil.

(DNB.) Prantsuse valitsus on nüüd teatanud oma läbirääkijate nimed, kes Saksa valitsusega on volitatud pidama läbirääkimisi vaerahu üle. Nendeks on: Kindral H u n t z i n g e r, suursaadik N o e l, aseadmiral L e l u ja kindral B e r g e r e t. Raskete ühendusolude tõttu Hispaania kaudu saabus see Prantsuse valitsuse teade Saksa valitsusele alles täna hommikul kell 1.00. Teadaanne esitati Hitlerile kell 4.00 hommikul. Saksa vägede ülemjuhatus tegi seejärel kohe hädavajalikke korraldusi ja astus tarvilikke samme, et vastu võtta Prantsuse vaerahudelegatsiooni.

ETA. S a n S e b a s t i a n, 20. juunil.

(Stefani.) Bordeaux ringhääling teatas, et Prantsuse valitsuse poolt nimetatud volinike delegatsiooni juhiks on välisminister Baudoin, kes läheb teatavasse kindlaksmääratud paika kohtuma Saksa delegatsiooniga, kes esitab Saksa-Itaalia tingimused vaerahuks.

ETA. L o n d o n, 20. juunil.

(Reuter.) Prantsuse ringhääling teatas täna hommikul, et Prantsuse delegatsioonide nimede suhtes, kes lähevad kohtuma sakslastega, ollakse väga tagasihoidlik. Teadustaja lisas, et lä-

birääkimiste asjus on vajalik säilitada täieliku diskretsust ja järelikult ei avaldata volinike nimed ega samuti kokkusaamise kohta ja aega, kui need selguvad. Kõigil tuleb oodata vaikust ja rahulikult läbirääkimiste algust.

ETA. G e n f, 20. juunil.

(DNB.) Prantsuse ringhääling teatas täna hommikul, et volinikud läbirääkimistele vaenulikkuste lõpetamiseks startisid eile ühest Lõuna-Prantsuse lennukisadamast. Lennuk, mis volinikke transporteerib, on eriti tuntavaks tehtud valge värviga. Peale selle seletati Prant-

suse ringhäälingus, et asjade edaspidise käigu suhtes säilitatakse täielist vaikust ja et volinike nimedid kui ka Saksa valitsuse esindajatega kohtamispaika ja aega ei tehta teatavaks.

ETA. L o n d o n, 20. juunil.

(Reuter.) Vaerahu läbirääkimiste asjus Prantsuse ringhäälingu teadustaja kordas eile õhtul: Kuigi Prantsusmaa on valmis otsima abinõusid vaenulikkuste lõpetamiseks, meie oleme kindlasti otsustanud mitte midagi vastu võtta, mis õõnestaks meie riigi struktuuri. Marssal Petaín on ütelnud, et meie peame läbirääkimisi auga ja et Prantsusmaa ei kapituleeru iialgi, kui talle esitatakse võitlevate jõudude auga mittekoostõlali tingimusi. Niisugusel juhul me jätkame võitlust liitlaste kõrval.

40.000 liitlaste sõdurit Helveetsias.

ETA. B e r n, 20. juunil.

(DNB.) Ametlikult teatatakse, et õöl vastu neljapäeva saabus üle piiri Helveetsiasse 28.000 liitlaste sõdurit, nende seas 16.000 poolakat ja 12.000 prantslast. Nad saabusid Helveetsiasse ühes 7800 hobusega. Väed desarmeeriti ja interneeriti sisemaal. Mainitud liitlaste väed saabusid üle piiri St. Ursanne'i lähedal.

Esialgsete hinnangute järele on tulnud seni üle piiri Helveetsiasse umbes 40.000 liitlaste sõdurit. Kõik üle piiri saabunud väeosad on desarmeeritud ja interneeritud. Liitlaste väeosade vool üle piiri jätkub endiselt.

Ida-Preisimaal ei toimu Saksa vägede liikumisi.

ETA. Berliin, 21. juunil. (DNB.) Pärast seda, kui viimaseil päevil Inglise ajakirjandus on avaldanud üha uuesti teateid erakorraliselt tugevate N. Liidu väeosade koondumisest Saksa idapiirile N. Liidu aktsiooni tagajärjel Leedus, teatas Reuter 19. juunil Kaunases, et ka Ida-Preisimaal toimuvat Saksa vägede liikumisi. Ametlikult Saksa poolt seletatakse selle kohta kategooriliselt, et Saksa-Leedu piiril pole toimunud Saksa vägede liikumisi.

Saksa poliitilises ringkonnas tähendatakse, et kuna vihje Ameerika abile nähtavasti enam ei tõmba, püüab Reuter nüüd Inglise rahvale neil tõsistel päevadel näidata, nagu oleks Saksamaa ja N. Liidu vahel oodata arusaamatusi.

Üldine väeteenistus USA-s.

ETA. Washington, 21. juunil. (DNB.) Demokraatlik senaator Burke esitas eile seaduseelnõu, milles nõutakse üldise väeteenistuse sisseseadmist USA's. Eelnõu kohaselt peavad endid üles andma kõik USA meeskodanikud 18—65 aasta vanuses. Kõik mehed 21—45 aasta vanuseni võetakse aktiivsesse väeteenistusse, kuna kõik mehed 18—21 ja 45—65 aasta vanuseni on kodukaitsekohuslikud.

Saksamaal on toidutagavarad küllaldased.

ETA. Berliin, 21. juunil. (Stefani.) Vastuseks Briti ringhäälingu kinnitusele, mille järele Saksamaa seisvat nelja kuuga näljaprobleemi ees, DNB märgib, et see on propaganda vili, mida inglased teevad endi juures ja kogu maailmas avaliku arvamise tähelepanu kõrvalejuhtimiseks raskest seisukorras, milles Suur-Britannia leiab end sõjaliste sündmuste tagajärjel. DNB lisab, et Saksamaal on tähtsaid vilja, rasvainete ja kõigi vajalike toiduainete tagavarasid ja järelikult pole Briti ennustusel mingit väärtust.

Marssal Petaín'i seletus:

Vaerahu palumine osutus vältimatuks.

Prantsusmaal on tänapäev vähe sõpru, liiga vähe lapsi, liiga vähe relvi ja liiga vähe liitlasi.

ETA. G e n f, 20. juunil.

(DNB.) Prantsuse peaminister marssal Petaín esines täna keskpäeval raadiokõnega, milles ta ütles, et valitsus nimetas eile täisvolinikud, kellede ülesandeks on vastu võtta vastase tingimused. Ta on teinud selle otsuse sellepärast, et seda on sundinud tegema sõjaline olukord, 13. juun. saadik osutus vältimatuks paluda vaerahu. Cheks põhjuseks oli asjaolu, et 1917. aasta 1. mail oli Prantsuse armees vaadatamata kolmele hirmsale sõja-aastale, veel 3.280.000 meest, kuna praeguse lahingu algul oli sellest vähem 500.000 meest. Samuti oli 1918. a. mais prantslaste kõrval 85 Briti diviit, kuna käesoleva aasta mais oli meie kõrval ainult 10 Briti diviit. Prantsusmaal on tänapäeval vähem sõpru, liiga vähe lapsi, liiga vähe relvi ja liiga vähe liitlasi. Vätkem õpetust kaotatud lahingust. Nüüd on meid tabanud õnnetus. Ma olin teie juures kuulsuse päevadel, kuid ka praegustel süngitel päevadel ma jään teie juurde, ütles marssal Petaín.

on otsustav Euroopa edaspidisele ülesehitamisele. Uues Prantsuse valitsuses ei istu ühtki meest, kes oleks seisnud mõlema plutokraalia sõjapoliitilisele vastu, et ta praegu võiks vähemalt ütelda: „Mina olin rahu poolt ja selle Inglise sõja vastu“. Ka marssal Petaín, kelle raukklik isiksus on sentimentaalse vaatluse objektiks, ei kuulnud küll mitte Inglismaad kuulavate kiitsamisse ringi, küll aga prantslaste hulka, kes pooldasid sõda. Meie mäletame neil lundidel üht teist hallpead, feldmarssal von Hindenburgi, kelle väljaandmist nõudis võidust joovastunud Prantsusmaa aastal 1919. Meie mäletame, missugune vihalaine talle vastu löi, kui ta Tannenbergi mälestussamba avamisel protesteeris pidulikult sõjasüü-vale vastu ja kõneles sellest, et Saksamaa mõök on haljas ja puhas. Kuõ oli siis Pariisis ja Londonis austus hallipäise marssali ees, kes tõstis oma häält oma rahva ja isamaa eest ja nõudis üheõiguslust? Kõige austuse juures, mida meie tunneme marssal Petaín'i sõdurliku isiksuse ees, peame meie konstateerima: Siin pole tegemist tema isikuga, vaid ühe ebaõigluse ajaloolise heaksteegemise, mis meil mitte ükski Versailles, vaid juba kolm aastasada enne seda Prantsusmaa poolt osaks sai.

„Ebasobiv sentimentaalsus.“

Saksa leht rahutegemise eelmeeloludest.

(DNB.) „NSZ Rheinfront“ pöördub „ebasobiva sentimentaalsuse“ vastu, mida välismaa poolt on väljendatud ühenduses Prantsuse relvade-vaerahu püüdlusega, ja nimelt ajal, mis

Prantsuse valitsus palub Itaalialt vaerahu.

ETA. R o o m a, 21. juunil.

(DNB.) Ametlikult kinnitatakse, et Prantsuse valitsus on Hispaania valitsuse vahendusel esitanud Itaalia valitsusele vaerahu. Itaalia ametlik teade on järgmine:

Prantsuse valitsus pöördus neljapäeva ennelõunal Hispaania valitsuse kaudu Itaalia valitsuse poole palvega pidada Itaaliaga läbirääkimisi vaerahu üle.

Prantsuse valitsus asus Bordeaux'st Biarritzi.

Windsori hertsog olevat põgenenud Hispaaniasse.

DNB. teatab Irunist: Prantsusmaal saabunud põgenikud, nende seas ka hulk endisi Prantsuse ministreid, nagu Bonnet, on teatanud, et Prantsuse ministriumid olevat Bordeaux'st asunud Biarritzi (Hispaania piiri lähedal). Ministriumid

Itaalia valitsus vastas samal teel ja samal kujul kui Saksa valitsus, s. t. et ta ootab Prantsuse täisvolinike nimede teatavaks-tegemist, kelledele siis määratakse koht ja aeg kohtamiseks.

(Reuter.) Prantsuse neljapäeva õhtune ametlik teadaanne. Päeva kestel ei olnud olukorras üldiselt mingit tähelepanavat muutust. Vaenlase luureüksused tungisid Nantesist lõuna poole, Bourgesist lääne poole, Montluconit ja Vichy suunas, Lyonist lõuna poole ja Nantua suunas.

dega liikuvat kaasa ka kümneid tuhandeid põgenikke, nende seas hulk Hispaania separatiste ja vahariiklasi. Ka Windsor'i hertsog olevat läinud üle piiri Hispaaniasse.

Hispaania lehtede kirjasatjad on

Meie lehe järgmine number ilmub

KOLMAPÄEVAL 26. JUUNIL S. A. HARILIKU AJAL

Millest on tingitud Prantsuse armee lüüa saamine.

Ei hinnatud õieti tankide ja õhujõudude tähtsust.

ETA. L o n d o n, 21. juunil.

Reuteri alaline kirjasatja Prantsusmaal, kes saabus äsja ühte Lõuna-Inglise sadamasse, kirjutab: Prantsuse armee lüüasaamine ja sellele järgnenud Prantsuse valitsuse sammud, mis sihitud kapituleerumisele, on Prantsuse ringkondade arvates tingitud peamiselt kahest põhjusest, nimelt Prantsuse kõrgema väejuhatus poolt tunnustatud sõjalistest teooriatest ja tugevatest arvamistest lahkuminekust valitsusliikmete vahel. Prantsuse kõrgem väejuhatus vähendas tankide ja õhujõudude tähtsust ja pidas neid ainult abirelvadeks. Ta arvestas kindlustuste- ja positsioonisõjaga. Kindral de Gaulle, kes nägi ette sakslaste taktikat ja inspireeris Reynaud raamatut mehhaniseeritud sõjapidamise kohta, soovitas tankide ja lennukite seeriatootmist, pörkas kõrgema väejuhatus vastuseisule. Sakslased märkasid Prantsuse tankide üleolekut Warndti metsa lahingus sõja algul ja kiirendasid oma soomusdiviiside loomist. Selle tagajärjel nad võisid panna 100-kilomeetrilisel rindel välja 4.000 tanki kui

kuulnud, et Prantsuse saadikutekoja esimees Herriot olevat põgenenud Helveetsiasse.

sakslased jõudsid oma pealetungiga Maasi sillani, mis oli jäänud saatusliku eksituse tõttu hävitamata, nende tankide massid suure arvu lennukite toetusel murdsid Prantsuse 9. armee vastupanu, kes sunniti tagasi tõmbuma, sünnitades kaittava löhe, mida ei jõutud enam iialgi täita. Järgnevad kaotused olid niisugused, et hiilgav taktika, kangelaslikkus ja lakkamatud võitlused ei jõudnud enam parandada seisukorda. Tekkis võistlus võidu pärast ja selle võitsid sakslased. Prantslased said lüüa tankide ja lennukite puuduse pärast. Poliitilisel alal anti avalikule usaldusele tõsine hoop pealinn kaitsemisest loobumisele. Valitsuse asudes Tours'i hakkasid kohe liikuma kuuldused eelseisvast kapituleerumisest. Järgnes viimane üleskutsed Rooseveltile. Reynaud, Mandel ja teised valedisid asjatult Petaín'i ja Weygand'iga täielikust otstarbetusest pöörduda Saksa kindralite poole ausa rahu sõlmimiseks. 13. juunil valitsus asus endiselt lõhenenuna Bordeaux'sse. Korralgedus Tours'is ei olnud võrreldav sellega, mis valitses Bordeaux's. Korraldused olid primitiivsed ja organisatsiooni puudus aitas kaasa suurenevale lüüasaamise muljele. Otsus valitsuse ümbermoodustamiseks, et kutsuda sinna inimesi, kes oleksid valmis läbirääkimisteks, tehti arvatavasti valitsuse koosolekul Bordeaux's pühapäeva õhtul.

Masinaid süvendavad jõgesid

Madala veeseisu tõttu edenevad tänava tööd jõudsasti.

Juulis ja augustis maaparandustööd seisma.

Nagu Põllutöministeeriumist kuulub, edenevad käesoleval tööde-ooajal madala veeseisu tõttu jõgedes veejuhtmete korras- tamis- ja kaevamistööd hästi. Et meil töö- käte järele viimasel ajal puudust tundub, on rakendatud rohkesti mehaanilisi kaevamis- vahendeid. Ujuv-bagerid on praegu tööl Võ- rumaal Mustjõe ja Järvamaal Paala jõe ülemjooksul; lähemal päevil ujuv-bager, mis töötab seni Suur-Emajõe, alustab Omedu- kullavere jõe süvendus-õgvendustöödega, mis on seotud Tiheda-Kasepää külaade maakorral- duspõlirkonna kulvendusega.

Uute kruntide kätteleandmine on siin ette nähtud k. a. sügi- seks.

Kaevamistöde mehhaniseerimiseks on asun- dusamet soetanud endale neli maad mööda liikuvat bagermasinat (ekskavaatorit) ja li- saks nulle on hiljuti Saksamaalt saadud sisse-

seade pae-akude puurimiseks suruõhupu- ridega. Viimane rakendatakse esimeses jär- jekorras Navesti jõe süvendustöödele Taevere valla piires. Nimetatud tööd on seni tehtud ettevõtjate kaudu ja see on kestnud juba aastaid, kuna tööabinõud olnud puudulikud. Nüüd on loota, et asi hakkab edenema kil- remalt. Asundusameti ekskavaatoritega sü- vendatakse praegu Raasiku-Kiviloo, Martna, Paide-Padula ja Navesti (ülemjooks) jõgesid, kuna esimeses järjekorras on Loobu ja Väike- Emajõe tööd. Peale riiklikkude süvendus- masinate töötab praegu asundusameti-tüüpi süvendajaga erastevõtjana ins. Lövi.

Pirita jõe ülemjooksul ja kodumaal valmistatud kaldal liikuva bager- masinaga töötab ettevõtja Müllerson Laeva jõel, Peale riigi poolt otseselt teostatavate tööde on k. a. tööde hooajaks määratud riiklikku toetust veel 151 veeühingule, kus ka praegu tööd peagu kõikjal käimas. Talvise hooaja

peale lubatud krediidid on kulvendustöödega seoses olevate veejuhtmete kaevamiseks ära kasutatud täiel määral, mis näitab, et

hea tahtmise juures on võimalik suuremate veejuhtmete kaevamise töid sooritada ka sääraseil külmal talvel, nagu seda oli möödunud talv.

Suuremaid maaparandustöid teostatakse käesoleval aastal ka paljudes maakorraldus- piirkondades. Neist võiks nimetada Valdlat — Harjumaal, Vasknarvat — Virumaal, Mustveed, Lohusund, Raja küla, Kasepää ja Lalust — Tartumaal, Kihnut, Maimat ja Mohemetsat — Pärnumaal ja mitmeid piir- kondi Saaremaal. Põllutööde kibedamaks hooajaks juuli- ja augustikuudeks jäävad riigi kulul või riiklikul toetusel teostatavad maaparandustööd seisma, välja arvatud need, kus kaevamine käib mehaaniliste abinõudega.

Körvenõgeste kogumisest kanadele.

Nõges on meil laialt levinud kui tü- likas umbrohi. Kevadel leiab ta väheste perenaiste poolt kasutamist kui spinati ase- aine. Ka kasutavad teda kanakasvatjad kanadele söödaks. Nõgeses leidub kaunis palju lubjaolluseid, rauda ja valkaiet. Sel- lest seisukohast vaadatuna on ta väärtuslik toitain. Kanadele läheb teda tarvis nii mu- rade loomiseks kui ka sulgede kasvuks. Nõ- gese nõelakestes peituv sipelgahape mõjub ärritavalt seedimiselunditele, seepärast pole teda võimalik korraga palju sööta.

Küll aga peaks nõgeseid koguma erne öitsemist, siis on nad pehmemad — kuiva- tama ja panema tagavaraks talveks. Talvel on neid kasulik sööta kanadele kuivatatult või kuumas vees hautatult. Mõjub munatoo- dangut tõstvat. Seepärast peaksid kõik kana- kasvatajad rohkem rõhku panema selle tü- lika umbrohu kogumisele, et tema abil luua väärtuslikku hinnalist kanamuna.

Kraavid, põllupeenrad ja aiaääred umbrohu puhtaks.

Taimkaitseteade.

Kraavide, põllupeenarde ja aiaäärte umb- rohtudest puhastamise määruses ettenähtud esimese niitmise tähtaeg lõpeb 20. juunil. Kõigil maakasutajatel, kes senini niitmist pole veel teostanud, oleks viimane aeg seda teha. Erilist tähelepanu tuleks pöörata tee- äärte niitmisele tõlka massilise esinemise piirkonnas, s. o. Viru-, Järva- ja Harjumaal, kuna siin teeääred, kraavid ja põllupeenrad on sagedasti massiliselt kaetud tõlka taime- dega.

Juhtudel, kui kohapeal on raskus tõlka äratundmisel, siis võib pöörduda kohaliku maatulunduskonsulendi poole, kellel on ole- mas vastavad lendlehed tõlka kirjeldusega. Mitmesuguste võimalikkude arusaamatuste puhul, mis võivad esile kerkida tõlka hävita- misel, on kõige otstarbekohasem pöörduda Taimkaitse ja Seemnekontrolli Ameti poole, Tallinn, Lai tän. 49.

Algab karusmarjapöösaste teine pitsimine.

Taimkaitseteade.

Kesk- ja Lääne-Eestis, kus on möödunud esimesest karusmarjapöösaste pitsimisest 10 päeva, tuleb asuda karusmarjapöösaste teist- kordsele pitsimisele. Teist pöösaste pitsi- mist ei või mingil tingimisel ära jätta, vas- tasel korral võivad karusmarjad ikkagi naka- tuda jahukastesse. Nagu teada, hävitab ja- hukaste peale marjade ka pöösaste noori kas- ve, millised haiguse tagajärjel kuivavad. Sel- lepärast tuleb pitsimisele „Kasoraniga“ hoolikalt ja reeglipäraselt läbi viia, eriti suur- te ja tihedate pöösaste juures, et „Kasorani“ udu kataks ühtlaselt kõiki marju ja pöösaste osi. Pitsimisega tuleb alata alumistest oks- test, tõstes ligi maad olevad oksad kepiga üles, nii et pitsimislahu pääseks igale poole. Ainult korralikult ja hoolikalt pitsitud pöö- sad annavad haiguste vaba väärtusliku marja- saagi ja kindlustavad terveid pöösaid.

tega. Rätti seest välja võttes antakse esemeile see kuju, milleks nad peavad kuivama. Vil- lased- ja trikooesemad laotatakse selleks la- medalt rätidele või erilistele kuivatusvahendi- tele. Nõõril kuivatata pisut riputatakse üles kahekordselt, ja lükatakse pesu kokku, et nad välja ei veni ega oma kuju kaota

Hinnati Eesti eliitkarja.

Suurema põllumajandusliku võistluse tulemusi.

Möödunud karja-sugulavade võistlusele, mida osavõtjate arvu, loomade rohkuse ja kvaliteedi poolest übeks suuremaks põllumajanduslikuks võistluseks võib nimetada, oli osavõtjalna re- gistreeritud 468 talumajapidamist. Sugulavadeks tuli nendest 216 talumajapidamist. Kuigi möö- dunud raske talv oma loomastõõda-puuduse tõttu suuri lootusi tõukarjade suhtes ei lask- nud hellitada, näitavad tulemused sugulavade arvu tõusu 42 talumajapidamise võrra.

Sugulavade võistlusel, kus tõukarjade hin- damist toimetasid tõuseltside eriteadlased ja veterinaar-instruktorid, esitati tõukarjade suhtes nõudmisi, millised on kindlaks garantiiks loomade kvaliteedi suhtes. (Pullide kvaliteet, lehmade põlvnemine ja kehaehitus, karjalau- dad ja pidamine, toodangu kõrgus, noorkarja kasvatust jne.)

Võistluse, millest osa võtsid friisi karjaga 149, punase karjaga 177 ja maakarjaga 142 talumajapida- mist, tulemused on järgmised:

1. kl. sugulavadeks arvati 13 talumajapida- mist. Nendest maakarja 4, punast- 5 ja friisi- karja 4 majapidamist. 2. kl. sugulavadeks 103 majapidamist — tõugude järele vastavalt 24, 54 ja 25 ja 3. kl. sugulavadeks 100, tõugude jä- rele 31, 33 ja 36 karja.

1. kl. sugulavadeks tulid paremuse järjekor- ras: Hollandi-friisi karja alal Th. Pool Piis- taoja talust, H. Sirkel Ületeelt, Koigi riigimõis ja A. Seimann Hiimäelt. Maakarja alal: J. Paulus Saunatalu Vändrast, J. Künnapas Pulli talu Sindist, A. Kivisaar Rõõmusaare talu Vänd- ras ja A. Rungi Kurgja talu Vändras. Punase- karja alal: G. Vernik Soo-otsa talu Sangastes, A. Balodis Ala-Purina talu Kaagjärvel, A. Laur Reinu talu Põltsamaal, A. Imakaevu Lillvälja talu V. Maarjas ja Kuremaa riigimõis.

Auhindu said:

Põllutöministeeriumi rändauhind iga töu paremale: Th. Pool ja G. Vernik — hõbe pii- makannud ja J. Paulus hõbe kohviserviisi. J. Paulus omandas auhinna jäädavalt kolmeaas- tase kaitsmise järele.

P.-K. „Võieksport“ eriauhinnad iga töu kõrgema toodanguga 3-le karjale: Hollandi- friisi karja alal, A. Seimann Hiimäe talu, H. Sirkel Ületee t. ja P. Alev Tallimihkli t. Ma- akarja alal: J. Paulus Sauna t., J. Künnapas Pulli t. ja J. Niglas Sepa t. Vaivaras. Punase- karja alal: G. Vernik Soo-otsa t., H. Melk Pe- daniku t. ja A. Balodis Ala-Purina t.

Põllutöökoja poolt anti auhindu kõigile su- gulavadeks tulnud karjadele vastavalt sugula- vade klassile.

Kuidas pesta kirjupesu.

Kirjupesu — osa ihupesust kuulub sinna hul- ka, siis kleidid, pluusid, sukad, kardinad, villa- sed ja siidesemed, käsitööd ja igasugused kunstsiidi- ja segakoeriidid — sorteeritakse koeiseloому järele ja ühtekuuluvad esemed pestakse koos. Kirjupesu ei tohi lasta liiga kaua mustalt seista, kuna mustus ja higi rikub ja kahjustab õrna kude. Kui aga esemed on siiski üsna mustaks läinud, siis lastakse neid enne pesemist 10 kuni 20 minutit seebiveses li- gineda. Soodavees pole tarvis kirjupesu leotada. Värvikindlad esemed ja tolmunud riided, tä- hendab kardinad, käsitööd, vaibad pannakse liiku külma või leige veega, et mustus ja tolm, mis leidub ainult riide pinnal, eemalduks. Neid loputatakse ja pestakse, kuni vesi jääb selgeks, alles siis läheb pesu seebileelisse. Kirjupesu ei tohi kunagi palava veega pesta. Leelis olgu leige või päris külm, kui on tegemist värvian- divate esemetega. See ettevaatus reegel on kehtiv mitte ainult värvide, vaid ka kudede kohta. Pesemise juures hoidutagu hõõrumisest, ese- meid tohib vees ainult liigutada või käte vahel muljuda. Mitte värvikindla pesu korral lisa- takse pesuveele veidi äädikat. Pärast pesemist kohandamiseks pestud esemid põhjalikult leige või külma või ainult külma veega. Enamjaole sellele pesule mõjub hästi, kui nad enne kuiv- vama panekut mässitakse rätti sisse. Tingimata tuleb seda teha villaste ja värvi andvate riie-

Hobuserakmete hooldamistst.

Praegu on aeg, kus hobuserakmete inten- siivse kasutamise tõttu nende kulumine on eriti kiire. Rakmete iga võib pikendada asja- tundliku hooldamisega. Kogemused näita- vad, et aja- ja materjalikulu rakmete hoo- damisel tasub ennast rikkalikult, kui peetak- se silmas alloodud tähtsamaid põhinõudeid:

1. Rakmed olgu mõõduidelt vas- tavad oma ülesandele. Igasugused hädapärast ja üle-pea-kaela tehtud ajutiised kohandamised, ainult rikuivad rakmeid, kui olude sunnil peab rakmeid tarvitama mit- mesuguseks ülesandeks, siis olgu rakmed tehtud niid, et üksikute osade suuruse muut- mine toimuks ladusalt (näit. rihmade pikkuse reguleerimine pannaide varal jne.).

2. Igasugused parandused toi- mugu õigeaegselt. Selleks vaadatagu riistad tihti üle ja tehtagu parandused enne ära, kui viga on arenenud raskelt paranda- tavaks. Ühegi hoolsa peremehe töörüistade hul- gast ärgu puudugu kõige hädatarviliku- mad nahatööriistad ja -tarbed, nagu naha- nuga, naaskel, vastav haamer, mõned sadul- sepanõelad, nahapihid, valmis pigitraat, vaha, pigi jne.

3. Rihmade jätkamisel on nõutav, et jatku koht ei kujuneks paksemaks paindumatuks osaks, mis põhjustab edaspidist rebenemist, just jätkukohta kõrvalt ja teeb käsitsemise tülikaks. Selleks jätkatavad otsad õhenda- tagu vastavalt. Õhendada tuleb alati naha lihapoolse osa arvel. Siis jääb kandma na-

ha pind, mille vastupidavus on palju suurem. Õhendus tehtagu ühtlaselt libamisi ja selle ulatus olgu umbes 1½ kuni 2 korda suurem, kui rihma laius. Õmblemisel pingutatagu pigitraati nii, et see tungiks naha sisse. See kaitseb pigitraati kulumise eest.

3. Kõik nahkosad peetagu puhta. Töö ajal rakmeile sattuvad ained või- vad neile avaldada halba keemilist või meha- anilist mõju. Töö juures omavahelises liiku- vuses olevate kohtade vahele liiva sattumine kiirendab kulumist. Sõnnik ja virts, sattu- des nahale, teevad selle kalgiks, murduvaks ja rabadaks. Kõige sobivam viis rakmete puhastamiseks on nende pesemine. Selleks tarvitatagu harja ja sooja vett.

4. Rakmed olgu alati korrali- kult määritud. See pikendab nende iga- tunduvalt. Kõige kohasemaks määrdaks tu- leb pidada vana tuntud kasetõkati, kuigi mõ- ned soovivad sellele lisada juure ka määrd- derasva. Määrida tuleb alati pärast pese- mist. Samuti aga ka siis, kui on märgata nahkosade paindumatuks muutumist. Mää- rimist alustatagu siis, kui pesemise vesi on nahalt ära aurunud. Kontkõvaks kuivami- seni ärgu oodatagu. Määrade tuleb nahale mit- te lihtsalt peale võobata, vaid harjaga sisse hõõruda. Määrade olgu soe. On määrimine lõpetatud, antagu aega määrdel naha sisse tõmbumiseks. Seks peavad rakmed 5 kuni 6 tundi rippuma sooja ruumis.

Aianduse uuestirajamise korra

esitab Põllutöminist eerium valitsusele.

Põllutöministeeriumis on koostamisel ette- panek Vabariigi Valitsusele puuvilja-aianduse uuestiastutamise kava asjus, mis sisaldab üle- vaale seisukorras aedades ja puukoolides ja ettepanekud puukoolide istutusmaterjalide soe-

tamiseks ning soodustatud laenuade andmiseks puukoolide asutajale, samuti ettepanekud uute kava kohaselt asutatavate aedade premeerimiseks.

Kodumaa soolakala jõudis juba turule.

ETK lasi müügile 100.000 kg soolasilku.

Viimastel aastatel veeti meile soolakala, peamiselt heeringaid ja soolasilku sisse kaunis suurtes kogustes. Sõjaolude tõttu on aga soolakala sissevedu nüüd peagu lõppenud. Imporditava soolakala asendamiseks alustati kevadel soolasilgu valmistamisele ja tursakala püügile. Vabariigi Valitsuse poolt anti soolasilgu valmistamiseks laenu ETK-le 100.000 kr. ja tursapüügi elustamiseks Kalurite kooperatiivühingute keskhingule „Kalakeskus“ 100.000 krooni.

Nimetatud algatus on annud häid tulemusi. ETK poolt on juba 100.000 kg soolasilku müügile lastud. Samuti on ka „Kalakeskus“ teiste kalatöösturite kõrval teotsenud rahuldavalt. Tursakala on siseturu jaoks valmis soolatud, mis võib igal ajal müügile tulla. Osa soolatud tursakalast on juba müüdnud sõjaväele. Soolamine jätkub värskel kujul turule saadetava kala kõrval intensiivselt edasi.

Uus saadeti riisi lastakse müügile.

Hiljuti saabus importööridele suurem saadeti riisi, missugune tuleb ligemal ajal müügile. Kuna välisturul on riisi hind senisest tunduvalt kõrgem, siis tuleb see saadeti vaatamata tolli alandamisele siiski müügile senisest kallimalt.

Riiklikud aktsiaseltsid ehitavad tööliste elukortereid.

Aktsiaseltsid, kelle aktsiad on riigi valduses, jätkavad töölistekerite ehitamist. Aktsiaselts „Esimese Eesti Põlevkütütööstuse“ juhatus ja nõukogu hiljuti-

se otsuse kohaselt püstitatakse Kohtlas 42 uut töölistekerit, mis läheb maksma 240.000 kr. Samuti jätkab aktsiaselts „Kopli Kinnisvarad“ 90-ne töölistekerite ehitamise lõpuleviimist Koplis, mis lepingu kohaselt peavad valmima käesoleva aasta 1. septembriks.

Standardriide proovid kontrollimisel.

Majandusministeeriumi tööstusosakond on võtnud korraldamisele nn. standardriiete ja -jalanõude valmistamise ja turustamise küsimuse. Selleks on tehtud riidevabrikutele ülesandeks hakata valmistama ülikonna-, palitu- ja mantliriidet, mis oleks kvaliteeditult küllalt rahuldav ja hinnalt laemale tarvitajaskonnale vastuvõetav.

Riidevabrikud on püstitatud nõuete kohaselt välja töötanud ülalnimetatud riiete proovid ja mustrid, millelised praegu kontrollitakse ja mille tulemustest antakse lähemal ajal avalikkusele teada.

Eelarve täitub korrapäraselt.

Majandusministeeriumil olevate andmete kohaselt on seni riigi tulud laekunud korrapäraselt. Kulude eelkontrolli süsteem, mis uuendatud kujul rakendati alates 1. aprillist k. a., on seni võimaldanud eelarve tasakaalus täitmise. Riigi kulud 18. juunil pärast juunikuu palkade väljamaksmist ei ületanud laekunud tulusid.

Puutumata tagavarad pole vähenenud, vaid isegi kasvanud.

Suhkru, soola, valgustuspetrooleumi, seebikivi ja rea teiste kaupade laoseisud suurenenud.

Vaatamata välismaise päritoluga toor- ja tarbeainete saamisega ühenduses olevate raskustega on suudetud siiski soetada ja hoida tagavaraks elanikkonna ja majanduse varustamise huvides puutumata tagavaraks määratud toor- ja tarbeaineid (arvult 400 liiki aineid), tööstusliikude ja kaubandusliikude ettevõtete normaalseks tegevuseks vajalikul määral.

Võrreldes läinud aasta lõpu, s. o. detsembrikuu puutumatuks tagavaraks hoitavate kaupade laoseisusid praeguste laoseisudega, näeme paljude kaupade alal isegi tagavarade kasvumist, näit. suhkrul, soolal, valgustuspetrooleumil, seebikivil jne.

Kuna puutumatuks tagavaraks hoitavate kaupade alal ei ole esinenud nime-

tamisväärset puudust tagavarade pideva täiendamise tõttu, siis puutumata tagavarade kasutamislubade väljaandmine toimub praegu vastavalt tööstusliikude ja kaubandusliikude ettevõtete normaalse varustamise ulatuses.

Küttetagavarade suurendamiseks turbatööstustele 27.000 krooni laenu.

Möödunud külma talve tagajärjel vähenenud küttetagavarade täiendamiseks on suurem osa turbatööstusi otsustanud oma tootmisvõime tõsta. Samuti on ellu kutsutud uusi vähemaid turbatööstusi. Toodangu suurendamiseks vajavad senised tööstused, samuti uuel asutatud tööstused laenusid. Lisaks varem määratud laenudele lubas Vabariigi Valitsus hiljuti laenu Järvamaa Turbaühingule, Valga linna turbatööstusele, Pilka Turbaühingule Tartumaal ja Ludri turbatööstusele Abjas, kokku 27.000 kr. Laenu antakse välja kohe vajadust mööda.

N. Liidu vägede saabumine Riiga toimus segamiseta.

ETA. Riia, 19. juunil.

(Leta.) N. Liidu Riia saatkond on avaldanud järgmise seletuse: „Eilsetes lehtedes on avaldatud teade pealkirja all „Abinõud korra säilitamiseks N. Liidu vägede saabumisel Riias“. Selles teates üteldi muuseas, et rahvahulga hoiak oleval avaldanud väga soovimata muljet N. Liidu vägedele, kelle juhatus oleval pöördunud Läti asutuste poole palvega vältida vägedeliikumiste segamist. N. Liidu saatkond seletab, et N. Liidu vägede juhatus ei ole pöördunud niisuguse palvega Läti asutuste poole ja et see teade ei vasta mingil viisil tõele. Elanikkond ei ole seganud vägedeliikumist ja N. Liidu vägede juhatus on elanike poolt osutatud südamliku vastuvõtuga täiesti rahul.“

Valimised Karjala vabariigis.

ETA. Moskva, 20. juunil.
(TASS.) 16. juunil toimusid Karjala vabariigis rahvasaadikute valimised N. Liidu ülemnõukokku. Selles oli korraldatud 25 valimispiirkonda rahvaste nõukogu valimiseks ja Viiburi valimispiirkond üldnõukogu valimiseks. Kõik valitud rahvasaadikud kuuluvad kommunistide ja erapooletute blokki. Üldse on registreeritud 497.043 valijat, kelledest käis valimas 495.402 isikut, seega 99,67 protsenti. 25 valimispiirkonnas rahvaste nõukogu rahvasaadikute valimiseks hääletamas käinutest hääletas 99,53 protsenti kommunistide ja erapooletute bloki kandidaatide poolt. Viiburi valimispiirkonnas, kus valiti rahvasaadikuid üldnõukokku, hääletas 90,15 protsenti hääletajate koguarvust kommunistide ja erapooletute bloki kandidaatide poolt.

Käsitöösturite suvipäev jääb ära.

Käsitööstuskoda pid, juuli alul korraldama Viljandis käsitöösturite suvipäeva. Nüüd on Käsitööstuskoja juhatus otsustanud mainitud päeva jätta pidamata käesoleval aastal.

Autori Howard Springi autoriõiguse kehtivus lõpeb 1. jaanuaril 2036.

Dr. A. Tamm'e vastused

Vastuseks lugejale 61.702. Kannatate ristluude valude all. Kuuriiete ajal valutab ka kõht ja valud seljas on väljakannatamatud. Nelja aasta eest oli teil raske sünnitus ja sest ajast jäi see kõik. Jaoskonnaarst arvas, et emakas on alla vajunud ja soovitas lõikusele minna. Ta püüdis vajunud emakast röntgeniga õigesse asendisse paigutada, kuid rõngas ei püsi hästi ja keerab paigast ära. Arvan, et arsti nõuanne oli väga otstarbekohane. Sage-dasti juhtub sünnituste puhul emaka kõõluste väljavenimine ja koguni rebenemine ja seda viiga saab kõige paremini lõikuse teel parandada. Soovitaksin teile siiski Tallinna sõita, kus see lõikus Keskhaigla naistehaiguste osakonnas või ka mujal haiglates saaks asjatundlikult ära tehtud. Vahepeal hoiduge pingutustest ja rasket tööst, sest need mõjuvad halvasti teie tervisele. Sõõge kergemaid toite ja hoolitsege, et kõhu kinnisust ei tekiks. Viimasel juhul tarvitage üks teelusika täis Viini jooki või võtke üks noa otsa täis lagritsa pulbrit veega sisse. Kuuriiete ajal andke enesele täielist rahu ja määri-ge valutavaid ristluid kampri või sinepi piiritusega ja mässige soojalt kinni.

Vastuseks lugejale 60.263. Oleti 32 a. vana. Kolme aasta kestes olete suguliselt liialdusi ja väärastumisi lubanud ja nüüd tunnete ennast selle tagajärjel nõrgana ja tahtejõuetuna. Nii hull see asi ei ole. Voolused 3—4 nädala tagant on üsna loomulikud teiesuguse vanusega mehe juures, isäranis siis, kui teie ei ole abielus. Suuremat ravimist siin ei ole tarvis ette võtta, ainult ärge kalduge jälle liialdustesse ja ärge liiaks nukrutsege. Usun, et see on teie juures ajutine nõrkus, mis korralikkude eluviisi juures peaks kiirelt mööduma. Ei lähe see aga mitte nii, siis oleks soovitatav lasta ennast kord arstlikult läbi vaadata. Igatahes loodan kõige paremat teie tervise paranemise suhte. Alkoholi tarvitage õige mõõdukalt ja ka töötamisega pidage mõõtu. Liiks rassimine ja enese äraväsitamine ei ole teie tervisele kasulik. Süüa võite harilikke toite, ainult hoiduge liiga soolastest ja vürtsitatud toitudest. Igasugu rohelist toitu ja salaleid võite süüa rohkesti — need mõjuvad kasutavalt tervisele. Hea oleks, kui teie abieluasudamasse tüüriksite. Siis oleks elu korrapärane ja ma usun, et praegused vead paraneksid aegajalt iseenest.

Punetavad käed ja nina.

Vastuseks lugejale „Nõos“. Sügisel ja va-rakevadel tekivad sõrmedele punased ja va-lusad kohad, mis paistavad. sügelevad ja sa-gedasti vesise-verise villina lõhkevad. Hiljem kuivavad villid arme järele jättes. Need nähted on juha varasest lapsepõlvest. Kooliarst arvas, et olete ennast kehvasti külmetanud ja seda haigust on väga raske ravida. Arvan, et kooliarstil oli õigus, kui ta teile ütles, et põete külmetuse läbi saadud haigust. Teie kätel ja jalgaldel on nn. külmamuhud (perniones), mis

külmadel aastaaegadel välja lõõvad ja ülalmal-nituid hädasid tekitavad. Sage-dasti on just verevaesed ja näärmete paistetust põdevad in-mised selle haiguse ohvrid. Igatahes ei teeks viiga, kui teie hakkaksite pille sisse võtma, mis teie verd kosutavad ja teid tugevamaks teevad. Soovitaksin teile 4 korda päevas üks pill pil-asiaticae piimaga enne söömist sisse võtta. (Ostke neid apteegist 100 tükki.) Tekkivate külmamuhkude ja lõhkevate villide puhul tehke niiskeid kompreesse või mähiseid nõrkadest põr-gukivi lahudest (näit. üks gramm põrgukivi tu-hande grammi destilleeritud vee peale). Siis edasi võite ühe prots. põrgukivi — perubalsa-mi salvi tarvitada. Punetuse viiga seisab õieti selles, et külmetuse tagajärjel vereringvool ja veresooned on kannatanud, mis pikalist vere-käiku ja kohalikke ummistusi esile kutsunud. Vereringvoolu elustamiseks aitavad tõhusalt kaasa masseerimised või mudimised, palavad vannid, millele järgneb viinaga sissehõõrumine. Väga head mõju avaldavad veel palavad auru-vannid ja piirituse kompressid. Peate nende asjadega varakult peale hakkama, enne kui kül-mad ajad on saabunud.

Vastuseks lugejale P. V. Tahate oma imi-kule rahustuseks ja heaks uneks 2—3 tilka oopiumi sisse anda, sest olete kuulnud, et mõ-nel pool seda tehtavat. Soovitan teile seda mitte teha, sest igasugu uimastavad ained mõ-juvad imikule halvasti ja sagedasti rikuvad kõ-hu tegevust. Kui teie imik väga rahutu on ja magama ei taha jääda, siis võite ju talle na-tukene palderjani teed anda, aga parem oleks, kui teie ka sellest saaksite loobuda. Võib-olla on teie imik rahutu korraldu kõhutegevuse pä-rast, või katab teda liialt sooja riietega? Iga-tahes ei teeks halba, kui teie meie lehes ilm-nud kirjutusi imiku eest hoolitsemise ja toit-mise üle läbi loeksite.

Vastuseks lugejale 32.380. Paar aastat ta-gasi külmetasite ja jäite neerupõletikku hai-geks. Jaoskonnaarsti hoolsal ravimisel, ehki olite paistetusest lõhkemas, nagu ise ütlete, pa-ranes see haigus ja olite kuni tänini üsna terve. Kuid nüüd haigestusite uuesti sellesse haigu-sesse, arvatavasti ka külmetuse tagajärjel. Pea-asjalikult raviti teid peaaegu absoluutselt ma-gedate toitudega ja see ei olnud teie südamele vastuvõetav. Nüüd tahaksite tõhusamat ravi saada ja niisugust, kus teil ei pruugiks mitte magedaid toite süüa. Arvan, et jaoskonnaarst on teid väga asjatundlikult ravinud ja sellepärast soovitan uuesti tema poole pöörduda ja tema nõuandeid täita. Magedad toidud on hä-davajalikud, sest teie korraldumalt töötavad ja põletikus neerud ei kannata mingisuguseid ärritusi. Siis põete veel selgroo tisiikust. See hai-gus on eripeatükk ja tuleb arstlikult selgitada, mis alusel ta on tekkinud, et vastavat ravi kor-raldada. Siin on tarvilikud uurimised selgroo üdist ja verest ja oleks väga hea, kui neid saaks kuskil haiglas sooritada. Võite selle hai-guse ravimisega siis peale hakata, kui olete neerupõletikust juba lahti saanud.

Muruseemne külvist.

Vastus lugejale nr. 61675. Sobivaim aeg muruseemne külviks on juuniku lõpp või juu-likuu. Keskpärasele mullale päikesepaisteli-sele kohale võetakse järgmist murusegu: val-get kasteheina 22 prots. kaalu järgi, aasnur-mikut 25 prots., pärisharuheina 25 prots. ja inglise raiheina 30 prots. Samal mullal var-jus tuleb võtta aruheina asemel salunurmikut kuni 35 prots., vähendades vastavalt eel-pool antud normist valget kasteheina 15 prots. ja aasnurmikut 20 prots. Et saada alguses ko-he tihedat muru, tuleb 1 ruutmeetri peale võtta segu 30 grammi. Enne külvi muru-seeme hoolikalt läbi segada, et mitmesuguse suurusega seeme seguneks ühtlaselt.

Külviga alata teeservalt. Kõigepealt lõn-make joonele, mis jääb tulevaseks tee ser-vaks, kepikesega 1 sm sügav vaoke ja kül-vake siis sellesse ja sissepoole kaunis tihe-dasti muruseemet. Mulla serv teha 12—15 sm tulevasest tee poole. See vaokesest tee poole jääv nn. eelserv tuleb hoida seemnest puhas, kuna seda on vaja ainult selleks, et vaokeses ja selle serval tärkav muru are-neks esialgu paremini. Teeservad külvatud, tuleb alustada kogu väljaku külviga. Seeme külvatud, rehitseda kergelt üle. Peale selle alata ühest äärest ja hakkida kergelt reha-täis rehatäie kõrval seeme mullasse. Kui seeme mullas, teha see rulliga tihedalt ta-saseks.

On noor muru 6—8 sm pikk, tuleb seda pügada.

Teiste esitatud küsimuste kohta leiate vastavast kirjandusest küllaldaselt andmeid ja juhtnööre. Lehe piiratud ruum ei luba siin pikemalt nende juures peatuda.

Vastuseks lugejale 1897. Räimede soola-misel on esimeseks nõudeks, et räimed olek-sid värsked ja terved. Räimed tuleks võima-likult juba mererannas rappid ja mereveega pesta, kui see aga pole võimalik, siis teha seda niipea kui saab. Rappimist tuleb toime-tada noaga, tehes räime kurgu alla väikese avause, eraldada kalast lõpused ja sooled, sest neis algab käärimise protsess kõige ki-remini. Niisk ja mari jätta kalasse. Pärast rappimist pestakse räimed limast veega ja kiirelt kahe vee läbi, kui võimalik, mereveega. Leotada ei tohi, kuna seega kaotab kala palju oma toiteväärtusest. Pärast pesemist panna kalad nõrguma seniks, kuni nad enam ükstei-se külge ei kleepu. Siis tuleb räimi koha vii-vitamatuult soolata, soovivat väiksematesse kaanega puunõudesse (Mitte kasutada vanu kurgi- või kapsatünni). Soovitatav on kasuta-da keskmise jämedusega meresoola, sest see püsib kauem kalade vahel ja ei lase kalu kok-ku kleepuda, mistõttu kala valmib ühtlaselt. Soolahulk oleneb paljudest asjaoludest, nagu aastaajast, hoiukohast ja alahoiu kestusest. Tarvitatakse soolaräimed ära juba lühema

Vastus lugejale A. P. Tartumalt: Küsimuses kirjeldatud asjaoludel abielunaise poolt võõ-rale mehele antud kohustus-alkiri maksta tea-tud summa oma mehe juurde tagasimeenu pu-hul sellele võõrale mehele, kellega ta abielu rikkus, on seaduse- ja kõlblusevastane ning seega tühine, mille järele see võõras mees min-git nõudmist tõsta ei saa. Pealegi on alkiri antud naise poolt ilma oma seadusliku mehe nõusolekuta ja pole ka seepärast kohustav. Et vahepeal kokkuleppel abielulahutus on esitatud, pole oluline selles asjas. Sääraseid alkirju abielunaiselt võtta ja temaga abielu rikkuda on läbiväärne mehele, kes seda teinud.

Vastus lugejale 21.717: Käesoleva aasta ko-gukonnamaksu peate tasuma, kuna 60 aastat vanaks saite alles peale 1. jaanuari, mis päeva järele maksukohustust arvestatakse.

Vastus lugejale 22.203: Naaber võib oma hoonete vahelisest õuest läbikäimist keelata, ehk olgu siis, kui sealt läbikäigutee on tema talu kaardile tähistatud. Ka sel juhul võib ta nõuda tee ümberpaigutamist, kuna läbi õue ja hoonete vahelt käimine tema majapidamist võib kahjustada ja lausa hädaohtlik on, näiteks tuleohtu mõttes, mis teekäija poolt mahavisatud paberrossistast või tuletikust võib alguse saada.

aja vältel ja on hoiuruum jahe, siis võib soola-hulk olla kaunis väike. Kevadel ja suvel tuleks võtta 3—4 osa räimedele 1 osa soola ja sügisel 4—5 osa räimedele 1 osa soola. Kevadel ja suvel tuleb räimi soolata eelsoola-misega. Eelsoolamist teha eraldi nõudes, mil-leks on sobivad vastavas suuruses vannid või toobrid. Eelsoolamise ülesanne on eraldada kalast üleliigset vett ja verist lima, et teist-kordsel soolamisel jääb soolvesi selgeks ja poleks karta kala riknemist.

Eelsoolamisel tarvitada vajalikust soola-normist 1/2—2/3 ja segada räimed hästi soola-ga kokku. Eelsoolas lasta kala seista 2 ööd-päeva, siis soolamisnõust välja võtta ja lasta nõrguda ning soolata teistkordselt juba väik-sematesse nõudes. Teistkordsel soolamisel on soovitatav laduda räimi ridade viisi, esimene rida tünni põhjale kõhud allapoole ja järgmi-ne rida juba kõhud ülespoole põiki eelmisele reale jne. Ridamisel panna kala pead ja sa-bad vaheldumisi, nii et neid näha pole. Rida-de vahele raputatakse soola, alumistele vä-hem, ülemistele rohkem. Nii viisi reatatud tünnile pannakse vaotis ja lastakse paar päe-va seista. Siis tünn täita ja kaanetada. Hoi-takse alal ühtlase jaheda temperatuuriga ko-has. Tünni tuleb aeg-ajalt (paari nädala ta-gant) pöörata teisele küljele. Kui tünn laseb soolvett läbi, siis tuleb uut juure valada. sel-leks puurida väike auk küljelauda ja selle kaudu soolvesi sisse valada. Auk jälle pulga-ga sulgeda. Täitnud kõik eeltoodud nõuded, saame soolaräime, mis rahuldab ka kõige nõudlikuma tarvitaja maitse.

Autori Howard Springi autoriõiguse kehtivus lõpeb 1. jaanuaril 2036.

400 inimest metsatulikahju kustutamamas Vigalas.

Leegid hävitasid 130 ha 10—30-aastast metsa.

Vigala metskonna Araste vahtkonnas oli suurem metsapõlemine, kus tuli tegi hävitustööd 130 ha maa-alal, kusjuures põles 10—30-aastast metsa. Tuld märgati teisipäeva pärastlõunal. Kohe asuti kustutustööde organiseerimisele. Kuiva aja tõttu levis tuli kiiresti ja ulatas peagi 2 km. pikkuse kiiluna sügavasse metsa. Laiuti takistas tule levimist suur kraav.

Märjamaa tuletõrje ja kohalikest elanikest koosneva, umbes 400-pealise kustutajate pere poolt õnnestus alles veidi enne keskööd tulele piir panna. Seejuures tuli leekidest haaratud piirkond ümbritseda kraavidega ja mitmelt poolt raiuda maha puid.

Õõseks jäeti kohale valvemeeskond ning kolmapäeval jätkati kustutustööd veel kuni õhtuni, kuna vahepeal oli mitmel pool lõõnud tuli uuesti lõkkele.

Märjamaa politseikomissari korraldu-

sel jääb valvemeeskond kohale veel mitmeks päevaks.

Millest tuli alguse sai, on selgitamisel. Nagu esimesed tulekahju märkajad teavad tõendada, on tuli puhkenud ühe turbaküüni juurest. Kahjusumma on selgumata.

Piirsalus põles 4 ha võsa.

Piirsalu vallas Viisa külas süttis põlema Jaan Vistile kuuluval karjamaal võsa ja segamets. Tuli sai alguse Al. Raagi heinamaal müüa alguse teadmata.

Kolm tulikahju Rakke metsades.

Teisipäeval, 18. juunil, oli Rakke vallas kolm tulikahju. An külas süttis talupidajate Raagi, Mathleseni ja Milleri heinamaal sega mets. Tuli sai alguse Al. Raagi heinamaal müüa tase põletamisest.

Labu külas süttis Eduard Vallistule ja Olga Tomsonile kuuluv vana kuusemets. Enne kui leekidele piir suudeti panna, tegi tuli kahju umbes ha suurusel maa-alal.

Veel põles Nõmmkülas elutseva Vold. Hindrekuse rabamets umbes ha suurusel maa-alal. Rabasse põles ka hulk valmisahju. Tuli sai alguse Joh. Hindrekuse käest, kes viskas maha põleva tulitiku.

Narva ümbruse metsadesse seati tulevalve.

Narva ümbruse metsadesse, kuhu Narva-Jõesuu suvitajad sageli armastavad teha väljasõite, seati sisse alaline tulevalve. Valvurite ülesandeks on jälgida oma piirkonnas, et metsas jalutajad ei jätaks kustutamata tuletikke ega suitsuotsi laokile.

Nõuk. Liidu rahaüksused

pole maksvad maksuvahendina välismaal.

Ühenduses Nõukogude Liidu väeosade liikumisega ning asumisega Eesti maa-alale juhitakse seega meie kodanike, asutiste ja ettevõtete tähelepanu sellele, et Nõukogude Liidu kehtivate seaduste järgi ei ole Nõukogude Liidu rahaüksused maksvad maksuvahendina välismaal ega pole lubatud nende väljaviimine Nõukogude Liidu piirest ja et Nõukogude Liit ei vaheta neid ümber.

Mis puutub Nõukogude Liidu väeosade ja nende liikmete varustamise Eesti maksuvahenditega, siis on selle kohta seletatud Nõukogude Liidu kaubanduslikust esindusest, et Nõukogude Liidu väeosade varustamine Eesti maksuvahenditega korraldatakse nende oma asutiste poolt ligemal päevil.

Arusaamatuste ärahoidmiseks tuleb ka meie kodanikkudel ülemaltähendatud korda silmas pidada, kõiki maksuvahendite Eesti kroonides korraldada ning kõiki asjaosalisi ülemaltähendatud korraldust informeerida.

Pankade tegevus mais oli normaalne.

Hoiusummad näitasid tõusu 2,5 milj. krooni.

Majandusministeeriumi krediit- ja kindlustusasutiste inspektuuris valminud kõikide kommerts- ja linnapankade ja 33 suurema ühistegeliku krediitasutise maikuu tegevuse ülevaatest nähtub, et pankade tegevus maikuu on arenenud normaalselt ja näitab tõusutendentsi. Nii on kassatagavarad 1. juuniks tõusnud 20,1 milj. kroonile 19,1 milj. krooni vastu 1. maiks k. a. Hoiusummad, mida 1. maiks k. a. oli 123,9 milj. krooni, on 1. juuniks tõusnud 126,5 milj. kroonile, millest pankade vahelisi hoiusummasid oli 15,3 milj. krooni, seega 0,4 milj. krooni rohkem kui eelmisel kuul, ja muid hoiusummasid 111,2 milj. krooni, mis on 2,2 milj. krooni võrra rohkem kui eel-

sel kuul. Ka väljaantud laenu on suurenenud ja tõusnud 142,1 milj. kroonile 138,4 milj. krooni vastu eelmisel kuul.

Valgu mõisahoonete koolimajaks.

Velise vallavalitsus omandas ostu teel Valgu endise härrastemaja, kuhu vald paneb Valgu kooli. Ostetud maja koolihooneks ümberehitamiseks tahtis vald saada koolimajade ehituslaenu fondist laenu. Haridusministeeriumist teatati aga nüüd, et käesoleval aastal ei saa laenu.

Vallavolikogu pidas koosoleku, kus otsustati veel käesoleval aastal teostada valla oma summadega hädavaajalik ümberehitus, et kool saaks stabiilsel härrastemajas sisse asuda.

Elupilte maalt.

Kuigi jaanipäev on üsna ukse oes ja heina-aeg päris lähedal, on maal nii, et võtab lusti käia mööda põlluradu ja metsaaluseid. Vinge põhjatuul puhub juba hulk aega ning soojemad juuni ilmad ei taha ega taha tulla.

Perenaine käib hommikuti laudas loomi talitamas kasukas seljas ja majas tuleb ahjugi kütta. „Nii külma ja vinget juunit pole kunagi varem olnud nagu tänavu... aga nii külma talve ka mitte, kui see, mis möödas!“ — nii räägitakse maal. Ja õigustatult. Sest kes seal varem on näinud, et jaanipäeva eel on heinamaa kollane-kulune nagu aprillis ja ristikuvälli hõre kui kesamaa. Aga egas odra- ja kaeraorasedki saa rihkeldada oma kasvulopsakusega! Ainult rukis töötab põllumehele anda paremat saaki.

Kuigi ilmastikulistest põhjustest tingituna võiks maainimese meeleolu olla pahur ja halb, pole ta seda ometi. Meie maamees on harjunud igasuguste vintsutuste ja eba-meeldivustega, seda enam, kui teatakse, et mitmel pool Euroopa mandril on praegu väga rasked ajad ja kurjad elutingimused. Aga see kõik on kaugel ning egas sellelegi pühendata erilist tähelepanu. Tõsi küll, värske ajalehe saabudes silmitsetakse leht läbi, vahetatakse natuke sõjasündmuste üle mõtteid, ja siirdutakse jällegi oma igapäevaste toimetuste juurde. Ning esimesed sõnad, mis selle juures kuuldavale tulevad, käsitlevad jällegi sooja-külma küsimust.

Perepoeg tuleb tuppja ja rõõmustab, et kevadel siiski kõiki õuna- ja pirnipuid maha ei raiunud. Kuigi näis, et külm on teinud talvel aias puhta töö, pole asi nii hull. Kändudest tulevad uued oksad, ning üksikutele raagus puudele ilmuvad lehedki. „Aasta nelja-viie pärast on pakasekahjud aias ületatud... Vahepeal oleme õunteta, pirnideta, ploomideta...“ arvatakse ja arutatakse asjalikult ning kainelt.

Kuid kurvem on karjapoisi meeleolu. Ta on kogu lõunavaheaja istunud järvekaldal, õngeritv peos ja jällegi kalata koju tulnud. „Tühi kui kaev! Parema ämbri viidikaid ja särgi püüda — siis ei jää vahest kass ilma... Aga järvest — pole lootustki. Pakase töö!“

Jah, nii on mitmel pool maal ümbjäredega. Pakane kaanetas järved pakse jääga, jää kattus veel paksema lumega. Ohk ei pääseki ligi. Kalad lämbusid ära. Mitmel pool ei aidanud seegi, et jääraiu renne õhuvadeks. Ja et kalarikkad veekogud uuesti kalarikkaks muutuksid, selleks kulub palju aega.

Kuna praegu on kõik kibedad kevadised põllutööd tehtud ja heinaajani veel mõni nädal aega, siis on talurahval ka mahti hingetagasi tõmmata. Pealegi kulub see peale raske sõnnikuveo kui marjaks. Eks siis nikitseta ja nokitseta niisama: kes parandab aeda, kes võõpab elutubadele uut lubjaskorda peale jne. Ohtuti kogunetakse peretuppa ja oodatakse, et mida raadiost kuulud.

Sis tuleb aga sulasepoisa poest ja toob rabava uudise talutarre — turbaraha oleval veel külmanud. Ei pääsevat maapõue sügavusele ligidale. Ainult 18 sm olnud pealpool sulamaad. Allpool aga — külmanud ja kõva kui kivi.

„Mis seal iseäralikku,“ arvab talutaat targalt: „Meie ilmastik on sellest ajast saadik sassis, kui kalender ümber tehti. Vanasti ei olnud kunagi niisuguseid põuaseid suvesid, käremaid pakaseid ja nii suurt veetõudust kui nüüd...“

Linlanegi kuuleb seda elufilosoofiat ja nõustub — kalender võib tõesti olla kõiges süüdi!

P. Orvik.

Fantoom

